

PROGRAMMADECREET BO 2024

Advies van de Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.salv.be – T +32 2 209 01 11 – E info@salv.be

Adviesvraag

Adviesvrager Matthias Diependaele - Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed

Ontvangst adviesvraag 6 oktober 2023

Wettelijke basis Oprichtingsdecreet SALV 6 juli 2007

Goedkeuring raad 20 oktober 2023

Kopie aan Jo Brouns - Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw; Ben Weyts - Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand; Zuhail Demir - Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme; Patricia De Clercq – secretaris-generaal van het Departement Landbouw en Visserij; Bart Dochy – voorzitter van de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid van het Vlaams Parlement; Joris Relaes – administrateur-generaal van het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO); Filip Fontaine – algemeen directeur van het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM).

Adviesnummer 2023 – 16

Dossierhouder Wouter Vanacker wvanacker@serv.be

Contactpersoon Koen Carels kcarels@serv.be

De heer Matthias DIEPENDAELE

Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed

Koning Albert II-laan 7

B-1210 Sint-Joost-ten-Node

SALV Advies Voorontwerp van Programmadecreet BO 2024

Mijnheer de minister

Op vrijdag 6 oktober 2023 ontving de SALV uw vraag om spoedadvies over het voorontwerp van programmadecreet. De adviesraad keurde voorliggend advies goed op vrijdag 20 oktober 2023.

In zijn advies keurt de SALV de vooropgestelde wijzigingen in het materialendecreet af, die de wettelijke basis voor de huidige financiële architectuur voor de krengefinanciering ondergraven. Volgens de SALV leiden de aanpassingen tot grote onduidelijkheid over de economische en sanitaire implicaties, zowel voor professionele veehouders als voor particulieren, natuurhulpcentra en de (enige) verwerker van krenge. De in de memorie van toelichting geëxpliciteerde beleidsintenties vereisen veeleer een wijzigingsbesluit.

Verder gaat de SALV in op het asbestafbouwbeleid, op het stimulerend beleid ten aanzien van het hergebruik van circulair afvalwater, en op de extra middelen voor materiaalintensieve opleidingen in het onderwijs.

Hoogachtend

Hendrik Vandamme
voorzitter

Koen Carels
secretaris

Inhoud

Krachtlijnen	5
Situering	6
Advies	10

Krachtlijnen

- **De SALV keurt de vooropgestelde wijzigingen aan het materialende-creet af** die betrekking hebben op de **krengfinanciering**: er is **onvoldoende transparantie** over de **toekomstige financiële architectuur**, over de **economische effecten voor alle actoren** en over de **sanitaire gevolgen**.
- De in de memorie van toelichting geëxpliciteerde aanpassingen in de beleidsuitvoering (verschuiving van administratieve verantwoordelijkheid en budgetposten) vereisen een **wijzigingsbesluit**. Met de vooropgestelde wijzigingen gaat de ganse decretale basis voor de huidige krengfinanciering voor veehouders, particulieren, opvangcentra voor wilde dieren, DGZ,... op de schop.
- De overheid moet een billijk en fair vergoedingensysteem waarborgen. Het nieuwe, afgeslankte art. 33§4 is volgens de SALV daartoe te vrijblijvend opgesteld. Het is aangewezen om een **maximumtarief per prestatie te (blijven) definiëren**, en dat op bedrijfsniveau en op het niveau van de individuele aanbieder van krengen (veehouder, particulier, vogelopvangcentrum,...).
- Het is van belang dat de overheid via **een audit** de maximale prijs voor de ophaling en verwerking van krengen blijft vaststellen, **op periodieke wijze en met betrokkenheid van de sector**.
- Blijf de **afbouw van het asbestpassief** in de landbouwsector ondersteunen via het huidige **sectorprotocol, met bijkomende middelen**.
- De nieuwe financiële stimulans, via de waterheffingen, ten aanzien van aanbieders van **circulair afvalwater** is een goede zaak. Blijf naast fiscale stimuli ook inzetten op **matchmaking en innovatiesteun** om het hergebruik van circulair afvalwater te stimuleren.
- Het is evident dat de **extra werkingsmiddelen ook naar landbouw- en visserijopleidingen** stromen, gezien hun materiaalintensief karakter.

Situering

Relevante bepalingen in het voorliggend voorontwerp van programmadecreet:

Art. 36. Krengenfinanciering

Art. 36 beoogt de schrapping van de rechtsbasis voor de OVAM om een vergoeding te voorzien voor het ophalen en verwerken van kregen van landbouwdieren.

Uitgangspunt voor het Vlaams beleid ten aanzien van kregen is verordening (EG) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van verordening (EG) nr. 1774/2002.¹

In de Vlaamse wetgeving vormt art. 33 van het decreet betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen de basis voor het kregenbeleid. Dat artikel laat de Vlaamse Regering toe nadere regels vast te stellen voor het beheer van dierlijke bijproducten en afgeleide producten, als ze voldoen aan de definitie van afvalstof. §3 stipuleert dat de afgifte van deze afvalstoffen alleen toegestaan wordt aan een hiervoor erkend of geregistreerd natuurlijke persoon of rechtspersoon of door deze erkende of geregistreerde natuurlijke persoon of rechtspersoon aan een hiervoor erkende en vergunde inrichting. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de procedure van afgifte, de erkenning en de registratie. In de door de Vlaamse Regering bepaalde gevallen kunnen de toezichthouders besluiten dat de afvalstoffen kunnen of moeten worden verwijderd door verbranding of begraving.

Op heden schrijft §4 van art. 33 van het materialendecreet voor:

“De Vlaamse Regering wijst de categorieën van producenten van de afvalstoffen aan die ertoe gehouden zijn een overeenkomst te sluiten over de financiering van de ophaling ervan door een inrichting als vermeld in paragraaf 3.

De Vlaamse Regering kan de maximumtarieven bepalen die in geval van een vergoeding per prestatie mogen worden toegepast.

De inzameling en verwerking van deze afvalstoffen, als het hele kadavers van landbouwhuisdieren betreft, anders dan bij de categorieën van producenten, vermeld in het eerste lid, geschiedt kosteloos. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaronder de erkende inrichtingen worden vergoed voor die prestaties ten laste van het Vlaamse Gewest.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaronder handelingen in het kader van het beheer van de afvalstoffen worden vergoed ten laste van het Vlaamse Gewest.”

¹ [Verordening \(EG\) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van Verordening \(EG\) nr. 1774/2002 \(verordening dierlijke bijproducten\)](#)

Met betrekking tot de overeenkomst vermeld in het eerste lid schrijft art. 4 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2013 betreffende dierlijke bijproducten en afgeleide producten nadere bepalingen voor: de producenten van kadavers van landbouwhuisdieren sluiten een overeenkomst met een geregistreerde inzamelaar, handelaar of makelaar over de financiering van de inzameling. Die overeenkomst kan de vorm aannemen van een abonnement. Als een producent als vermeld in het eerste lid, geen abonnement neemt, wordt de inzameling verricht tegen een vergoeding per prestatie. De minister bepaalt het maximumtarief daarvoor.²

Jaarlijks worden abonnementsprijzen vastgelegd in een ministerieel besluit voor de veehouders die aangifteplichtig zijn bij de Mestbank.³ De abonnementsprijzen zijn gedifferentieerd op basis van de diersoort, het aantal gehouden dieren en het aantal bedrijven per sector. Dit gebeurt op basis van een advies van de commissie Krengfinanciering, waarvan de finaliteit en samenstelling via voornoemd besluit is bepaald.⁴ In deze werkgroep zetelen vertegenwoordigers van de landbouworganisaties, de overheid (regionaal en federaal) en de erkende verwerker.

Eerder heeft de Vlaamse Regering beslist om eenmalige kortingen op abonnementsgelden uit te keren.⁵ De korting moest de bedrijfsvoering van varkenshouders ondersteunen, nu de verschillende veranderende omgevingsfactoren de continuïteit van de bedrijfsvoering van Vlaamse varkensbedrijven onder druk zetten.

Art. 5§1 van datzelfde Besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2013 dat voortbouwt op de bepaling in art. 33§4 in het materialendecreet stelt dat de inzameling bij particulieren van kadavers van landbouwhuisdieren en hertachtigen, die zijn gestorven of gedood, met inbegrip van de doodgeboren en ongeboren dieren en de nageboorte, gratis is, net als de inzameling van gestorven dieren die bij erkende opvangcentra voor wilde dieren en bij Dierengezondheidszorg Vlaanderen vzw opgevangen zijn.

Art. 5 §2 geeft aan dat een geregistreerde inzamelaar, handelaar of makelaar voor de kosten die hij maakt voor de inzameling van de dieren, een tegemoetkoming ontvangt die wordt uitbetaald door het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur, opgericht bij het decreet van 23 januari 1991 tot oprichting van het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur als Gewestdienst met Afzonderlijk Beheer. Voor de inzameling van kadavers van landbouwhuisdieren die zijn gestorven of gedood, met inbegrip van de doodgeboren en ongeboren dieren en de nageboorte, bij professionele veehouders, komt dat fonds tegemoet in de kosten die niet gedekt zijn door de tarieven van de abonnementen, vermeld in artikel 4, eerste lid.

Ter gelegenheid van de begrotingsopmaak 2022 besloot de Vlaamse Regering om de middelen voor de vergoeding van de ophaling en verwerking van deze afvalstof niet langer uit het Minifonds te puren, maar wel uit het budget van het beleidsdomein Landbouw en Visserij.⁶

² [Besluit Van De Vlaamse Regering van 21/06/2013 betreffende dierlijke bijproducten en afgeleide producten.](#)

³ [Ministerieel Besluit van 23/05/2022 tot de bepaling van de klassen van bijdrageplichtige veebedrijven en nadere bepalingen over het abonnement voor de financiering van de ophaling en verwerking van krengen voor 2022.](#)

⁴ [Besluit Van De Vlaamse Regering van 21/06/2013 betreffende dierlijke bijproducten en afgeleide producten](#), art. 22 en 23.

⁵ [Besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2021 tot verlening van een eenmalige korting aan varkenshouders op het betaalde abonnement voor 2021 voor de ophaling en verwerking van krengen.](#)

⁶ Commissie Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid van het Vlaams Parlement, 7 december 2021, [Verslag over het ontwerp van decreet houdende de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2022](#), p. 12.

De subsidie voor de ophaling en verwerking van krenge werd aangeduid als een besparing in het kader van de Brede Heroverweging.⁷

Art. 36 van het voorliggend voorontwerp van decreet vervangt de bepalingen in art. 33§4 door:

“§4 De Vlaamse Regering kan het maximumtarief per ton bepalen voor de ophaling en verwerking van kadavers van landbouwhuisdieren.”

Art. 37. Asbestafbouwbeleid

In uitvoering van het asbestafbouwbeleid ondersteunt de OVAM sinds 2018 asbestverwijdering in Vlaamse scholen via de sectorprotocollen voor respectievelijk het gemeenschapsonderwijs en het gesubsidieerd onderwijs. Scholen kunnen beroep doen op een cofinanciering van 50% van de asbestverwijderingskost. Indien een school de asbestverwijdering laat uitvoeren door de OVAM, prefinancierde de OVAM de asbestverwijderingskost aan 100% door de factuur van de opdracht-houdende aannemer te betalen en vorderde ze vervolgens het door de school te financieren aandeel van 50% terug. Deze terugvorderingen komen in het BodemBeschermingsFonds (BBF) terecht sinds de opstart van de sectorprotocollen in 2018. Om deze terugvorderingen te kunnen recupereren (intering) voor inzet binnen de sectorprotocollen is een technische wijziging nodig van dit artikel.

Art. 37 van het ontwerp van decreet wijzigt artikel 19, eerste lid, punt 3° van het decreet van 19 december 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2024, wordt daarom vervangen door wat volgt: “3° het vrijwillig en ambtshalve wegnemen, inzamelen, vervoeren en verwerken van materialen;” – dit met oog op de ontsluiting van middelen uit het BodemBeschermingsFonds.

Art. 38 tot en met 53. Circulair afvalwater

Art. 38 tot en met 53 beogen een wijziging van diverse bepalingen van Titel IV van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (hierna DIWB) en de bijlagen 5 en 6 bij dat decreet. Art. 45 van voorliggend voorontwerp van programmadecreet voegt in dat decreet een artikel 4.2.2.1.12 in, dat luidt als volgt: “4.2.2.1.12. §1. Elke heffingsplichtige die het geheel of een gedeelte van zijn afvalwater via een vaste constructie ter beschikking stelt van een andere heffingsplichtige, wordt voor het aangeboden volume circulair afvalwater vrijgesteld van de heffing op de waterverontreiniging.”

Omdat er hierbij ook over gewaakt moet worden dat het doorgeven van afvalwater voor hergebruik geen negatieve impact heeft op het milieu, wordt de vrijstelling verbonden aan een aantal cumulatieve voorwaarden:

- Schriftelijke overeenkomst
- Verzegelde debietmeter
- Aanbieding via een vaste constructie
- Samenstelling van het circulair afvalwater wordt bij aanvang bepaald

Het voorstel bevat ook een uitzondering op de verplichting tot bemonstering voor de ontvanger, en dit voor 3 categorieën heffingsplichtigenontvangers, waaronder de ontvangers die het

⁷ [Vlaamse Brede Heroverweging](#), 15 juli 2021.

circulair afvalwater gebruiken voor beregening. Deze categorieën kaderen in de Verordening van de Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water en de ter implementatie van deze Europese regelgeving uitgewerkte Vlaamse regelgeving. Enkel de ontvangers die voldoen aan de voorwaarden voor hergebruik van effluent en beschikken over een toelating hiervoor, worden bedoeld met die categorie heffingsplichtigen. Tot op vandaag werd voor het aanbieden van gezuiverd afvalwater aan derden voor irrigatie gewerkt met een grondstofverklaring, die door de aanbieder diende te worden aangevraagd bij OVAM. Het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2023 werkt met een voorafgaandelijke toelating die bij de bevoegde instantie, dit is de Vlaamse Milieumaatschappij, dient te worden aangevraagd. De uitrol van dit systeem van toelatingen zal het mogelijk maken de heffingsregelgeving eventueel verder af te stemmen, zodat de heffingsregelgeving ook in de praktijk zo nauw mogelijk aansluit bij de Reuse-regelgeving en bv. een overdaad aan administratieve verplichtingen voor de heffingsplichtigen wordt vermeden.

Art. 65. Recurrent werkingsbudget voor materiaalintensief studieaanbod in het secundair onderwijs.

Er werd reeds eerder in het begrotingsjaar 2023 twee maal een werkingsbudget voorzien voor materiaalintensief studieaanbod in het secundair onderwijs. Vanaf het begrotingsjaar 2024 wordt nu recurrent een extra werkingsbudget van 10 miljoen euro voorzien voor materiaalintensief studieaanbod. Dit extra werkingsbudget geeft scholen de nodige ademruimte om praktijklessen te blijven vormgeven op een kwaliteitsvolle manier. Voor het extra werkingsbudget komen zowel scholen voor voltijds gewoon secundair onderwijs, scholen voor buitengewoon secundair onderwijs, centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en – enkel voor duale structuuronderdelen – de centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen in aanmerking. Bij de selectie van de structuuronderdelen die in aanmerking komen voor het extra werkingsbudget is geopteerd voor een brede benadering van studierichtingen met een praktijkcomponent op school (waarbij gebruik wordt gemaakt van materiaal). Concreet gaat het om alle beroepsgerichte studierichtingen en technische studierichtingen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs en opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs (inclusief duaal), en de opleidingen van de kwalificatie- en integratiefase van opleidingsvorm 3 van het buitengewoon secundair onderwijs (inclusief duaal).

Advies

Art. 36 Krengefinanciering

[1] **De SALV keurt de vooropgestelde wijzigingen aan het materialendecreet af die betrekking hebben op de krengefinanciering: er is onvoldoende transparantie over de toekomstige financiële architectuur, over de economische effecten voor alle actoren en over de sanitaire gevolgen.** Met de vooropgestelde wijzigingen gaat immers **de ganse decretale basis** voor de huidige financieringsregeling op de schop, terwijl de regularisatie van de verschuiving in de begroting en de administratie naar het Departement Landbouw en Visserij – zoals de memorie van toelichting poneert – louter de **opmaak van een wijzigingsbesluit** behoeft.⁸ De SALV stelt zich bovendien vragen bij de onderbouwing voor de uitlichting van het administratief beheer met betrekking tot deze afvalstroom uit het takenpakket van OVAM.

De SALV onderschrijft het vervuiler-betaalt-principe, maar onderlijnt dat de overheid **een fair systeem voor alle actoren** moet kunnen garanderen. Gelet op Europese regelgeving is het een wettelijke verantwoordelijkheid van de Vlaamse overheid om in passende infrastructuur te voorzien, zodat veehouders en andere actoren zoals particulieren en natuurhulpcentra correct en oordeelkundig met kadavers kunnen omgaan, gelet op de grote risico's ten aanzien van diergezondheid, volksgezondheid en het leefmilieu.

Op de kadavermarkt is er sprake van een zogenaamd gereguleerd monopolie. De tarieven die Rendac⁹, de enige verwerker, mag hanteren worden vastgesteld per ministerieel besluit, hetwelk voortvloeit uit art. 33§4 van het materialendecreet. De vooropgestelde reductie en aanpassing van art. 33§4 neemt de decretale rechtsgrond weg voor de huidige financiële regeling tussen de verwerker en bijdrageplichtige aanbieders van krenge (meestal professionele veehouders, die ongeveer 50% van de kosten via abonnementen en prestatievergoedingen betalen), alsook de rechtsgrond voor de huidige Vlaamse tegemoetkoming aan de verwerker overeenkomstig het cost-plusprincipe (ten belope van de andere helft van de kosten).¹⁰ Ook de decretale rechtsgrond voor de kosteloze aanbieding voor andere categorieën (zoals particuliere veehouders, DGZ, vogelopvangcentra, natuurhulpcentra, gemeentediensten) verdwijnt.

Uit Nederlands onderzoek blijkt dat bij een verdere liberalisering van de (zeer gelijkaardige Nederlandse) kadavermarkt er geen nieuwe toetreding laat staan een dynamiek van regelmatige toe- en uittreding van verwerkers te verwachten valt¹¹, omwille van diverse drempels eigen aan de sector.¹²

⁸ Namelijk het [Besluit Van De Vlaamse Regering van 21/06/2013 betreffende dierlijke bijproducten en afgeleide producten \(openjustice.be\)](https://openjustice.be).

⁹ Sinds 2014 maakt Rendac deel uit van Darling Ingredients. Darling Ingredients is 's werelds grootste producent van duurzame natuurlijke ingrediënten uit eetbare en niet-eetbare organische restmaterialen. Bron: <https://www.rendac.be/over-ons/geschiedenis>

¹⁰ De overheid waarborgt dat de inkomsten die Rendac via de gehanteerde tarieven van de toeleveranciers van kadavers jaarlijks krijgt plus de inkomsten van de verwerking, zijn gelijk aan de gemaakte kosten plus een ondernemersvergoeding.

¹¹ van der Lijn, N. et al., 2015, [Onderzoek 'Ondernemersvergoeding en destructiebestel](#), in opdracht van het Nederlands Ministerie van Economische Zaken, p. 40.

¹² Ibid. p. 13-14.

De context van een krimpende kadavermarkt (door een vermindering van de veestapel) maakt de toetreding van nieuwe spelers eveneens onwaarschijnlijk, en kan de rendabiliteit (en het prijzenbeleid) van de verwerker negatief beïnvloeden.

[2] De overheid moet een maximumtarief per prestatie (blijven) definiëren, en dat op bedrijfsniveau en op het niveau van de individuele aanbieder (veehouder, particulier, organisatie,...). De Vlaamse overheid zal als gevolg van de vooropgestelde aanpassing van de decretale regelgeving niet langer een maximumtarief per prestatie opleggen aan de verwerker, maar per ton, en zal evenmin nog op decretale grond tarieven kunnen vaststellen ten aanzien van de abonnementsgelden voor de verschillende categorieën van professionele veehouders. Het eerste lid van art. 33§4, dat die financiële overeenkomst onderbouwt, wordt immers uit het decreet geschrapt. Het huidige systeem via abonnementen zorgt ervoor dat het voor de professionele veehouder niet bijzonder veel uitmaakt hoe vaak hij Rendac laat komen. De omschakeling van abonnementen naar bijvoorbeeld een ongereguleerde tarifiering per individuele prestatie kan leiden tot een prikkel om zoveel mogelijk krenge te verzamelen voordat Rendac gebeld wordt. Dat geldt ook in het geval van andere actoren, die zich bij een te hoge kostprijs voor ophaling en verwerking ook op andere manieren van kadavers zouden kunnen ontdoen. Maximumtarieven moeten er onder meer voor zorgen dat er een billijk en fair systeem komt voor alle actoren, onder meer ongeacht de afstand tot de verwerking.

[3] Voeg een decretale bepaling toe die expliciet aangeeft dat de overheid als regulator en waakhond kan optreden met betrekking tot het toekomstige vergoedingensysteem voor de ophaling en verwerking van krenge.

[4] Het is van belang dat de overheid via een audit de maximale prijs voor de ophaling en verwerking van krenge blijft vaststellen. Het nieuwe, afgeslankte art. 33§4 is volgens de SALV evenwel te vrijblijvend opgesteld. Veranker ook de sectorale participatie in het decreet. Op heden buigt een werkgroep Krengefinanciering bestaande uit (onder meer) vertegenwoordigers uit de landbouwsector zich in de schoot van de OVAM over de correcte omvang van het private aandeel in de vergoeding van landbouwhuisdieren (excl. paarden). Die sectorale participatie moet in de toekomst behouden blijven en daartoe is een verankering via een expliciete wettelijke bepaling, idealiter in het decreet, essentieel. **Voeg ook een bepaling toe die een periodiek karakter aan de audit toekent.** Het is belangrijk dat de in het vooropgestelde voorontwerp van programmadecreet genoemde audit periodiek plaatsvindt om de vanuit economisch en maatschappelijk oogpunt aanvaardbare maximale vergoeding per ton zo nodig te actualiseren.

[5] Blijf inzetten op tegemoetkomingen in het kader van (economische, sanitaire,...) crisissen. Eerder besloot de Vlaamse Regering tot een partiële subsidiëring van de abonnementsgelden van varkenshouders, in de context van het crisis-actieplan 'een zelfsturende varkenshouderij'.¹³ Deze maatregel kan ook in de toekomst relevant blijven als crisismaatregel.¹⁴ De SALV vindt de ondergraving van de huidige regeling op dit moment risicovol, gelet op de context van het oprukkende blauwtongvirus.

¹³ [BBT Landbouw en Visserij 2021](#), p. 31.

¹⁴ [Besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2021 tot verlening van een eenmalige korting aan varkenshouders op het betaalde abonnement voor 2021 voor de ophaling en verwerking van krenge.](#)

Art. 37. Asbestafbouwbeleid

[6] Blijf de afbouw van het asbestpassief in de landbouwsector ondersteunen via het huidige sectorprotocol, met bijkomende middelen. Het voorontwerp van decreet voorziet in de ontsluiting van teruggevorderde middelen die in het kader van het sectorprotocol onderwijs in het BodemBeschermingsFonds zijn terechtgekomen. Recent wees de SALV op de nood aan recurrent bijkomende middelen voor asbestverwijdering in de landbouwsector. Daarbij wees de SALV op de mogelijke synergiën met het klimaat- en energiebeleid, onder meer door de koppeling van asbestverwijdering met de installatie van zonnepanelen op nieuwe daken.¹⁵ Ontwikkel gelijkaardige koppelkansen met de doelstellingen in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen en ondersteun de asbestverwijdering in het kader van de sloop van gebouwen zonder functie.¹⁶

Art. 38-53. Stimulans voor het hergebruik van circulair afvalwater

[7] De nieuwe financiële stimulans, via de waterheffingen, ten aanzien van aanbieders is een goede zaak.¹⁷ Blijf naast fiscale stimuli ook inzetten op matchmaking en innovatie-steun om het hergebruik van circulair afvalwater te stimuleren.¹⁸ Zorg ervoor dat opportu-niteiten op het vlak van circulair (afval)water ook in de wateraudit worden opgenomen.

Art. 65. Ondersteuning van materiaalintensieve opleidingen en duaal leren

[8] Het is evident dat de extra werkingsmiddelen ook naar landbouw- en visserijoplei-dingen stromen, gezien hun materiaalintensief karakter. Het is positief dat de bijkomende middelen ook uitgaan naar de ondersteuning van duaal leren, al vormt de halverende verdelings-coëfficiënt van de middelen ook een knelpunt voor de ontwikkeling van duaal leren in scholen.¹⁹

¹⁵ SALV, 29 september 2023, [Advies Actualisering Vlaams Energie- en Klimaatbeleidsplan 2030](#), par. 20.

¹⁶ Evenzo SALV en Minaraad, 21 september 2018, [Advies betreffende het asbestafbouwbeleid](#), par. 22.

¹⁷ Eerder spraken ook de SERV en de Minaraad zich positief uit over de fiscale stimulus voor aanbieders van circulair afvalwater: SERV en Minaraad, 22 december 2022, [Verzameldecreet Omgeving, leefmilieu, natuur en ruimtelijke orde-ning](#), p. 1.

¹⁸ SALV, 30 juni 2023, [Advies VAP 2030: krijtlijnen en handvaten voor het actieprogramma landbouw](#), par. 19 c.

¹⁹ Zie eerder SALV, 4 mei 2023, [SALV Advies BA 2023](#).